

МОДЕЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Кірко Р.І., студент 2 курсу магістратури факультету економіки і підприємництва

Прасол В.М., доцент кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування

Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

Актуальність тематики дослідження полягає в необхідності виділення та оцінки важливості ведення проектної діяльності будівельної компанії як бізнес-процесу, математичного моделювання даного бізнес-процесу з позначенням критеріїв оптимальності і подальшої розробки засоби універсальної програми для автоматизації складання кошторисної документації. При цьому важливою вимогою є підвищення якості роботи кошторисного відділу, а також будівельної організації з урахуванням конкурентоспроможності на ринку будівельних послуг і підвищення показників ефективності ведення бізнесу.

Мета роботи створення моделі бізнес-процесу складання кошторисної документації на основі використання економіко-математичного моделювання для оцінки значущості оптимізації і автоматизації даного бізнес-процесу в будівельній галузі.

Методи і матеріали дослідження. Досліджено основні економічні труднощі і проблеми, які виникають в малих формах підприємств будівельної галузі; проведено аналіз шляхів вирішення виникаючих проблем в структурі ведення бізнесу в будівництві; розглянуті і проаналізовані основні методології та програмні засоби для моделювання бізнес-процесів.

Аналіз бізнес-процесів дуже поширений і проводиться в кожній організації, яка бажає підвищити ефективність своєї роботи. Грамотно зроблені оптимізація або реінжиніринг бізнес-процесів допомагають вирішувати організаціям всілякі актуальні для них проблеми.

Процес – це ланцюжок дій, який виконується для досягнення якогось результату. Головне в процесі те, що він збудований таким чином, щоб отримувати заданий результат при кожному повторенні. При цьому абсолютно не важливо ні то, як часто виконується процес, ні його тривалість.

Бізнес – процеси будуються таким чином, що кожен процес повинен мати цінність для зацікавлених осіб. При ідентифікації бізнес-процесу виключаються зайві активності. У бізнес-процес також повинен включатися тільки мінімально можливий набір співробітників, необхідний для його виконання. Це необхідно для того, щоб знизити собівартість товару або послуги (виходу бізнес-процесу).

Бізнес – процес завжди відбувається за участю людини. Якщо дії виконуються автоматичною системою або програмою, це вже не бізнес, а технологічний процес або специфікація.

Моделювання бізнес-процесів, як правило, виконують бізнес-аналітики, які надають знання з дисципліни моделювання керівництву компанії; експертами з предметів, які мають спеціалізовані знання про модельовані процеси; або частіше командою, що складається з них обох. Крім того, модель процесу може бути отримана безпосередньо з журналів подій за допомогою інструментів майнінгу процесів.

Завданням бізнесу є збільшення швидкості процесу або скорочення циклу; підвищення якості, або зменшення витрат на працю, матеріали, брутто або капітальні витрати.

На практиці, рішення керівництва інвестувати в моделювання бізнес-процесів часто мотивується необхідністю документувати вимоги до проекту інформаційних технологій.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

1. Виконати ідентифікацію бізнес-процесів компанії;
2. Розробити модель процесів верхнього рівня і декомпонувати її;
3. Вибрати процес для вдосконалення;
4. Розробити моделі і проаналізувати обраний для вдосконалення бізнес-процес;
5. Розробити методичні рекомендації щодо вдосконалення бізнес-процесів.

Один з найважливіших факторів для моделювання бізнес-процесів – це вимога міжнародних стандартів ISO 9000 документувати необхідні для системи управління якістю бізнес-процеси. Сьогодні такий сертифікат намагаються отримати багато організацій, яким він необхідний для виходу на певні ринки.

Будь-яке підприємство, незалежно від галузі, розміру або складності його організаційної структури має свої бізнес-процеси. Чим ефективніше протікають бізнес-процеси, тим більш конкурентоздатним є підприємство.

Моделювання бізнес-процесів проводиться з метою підвищення ефективності та їх подальшого опрацювання. Оскільки процес моделювання досить складний, існують різні стандарти і програмні засоби для моделювання бізнес-процесів підприємства.

Однією з найбільш популярних концепцій моделювання БІ є ARIS (Architecture of Integrated Information Systems), розроблена професором А.В. Шеєром (Scheer), - Архітектура Інтегрованих Інформаційних Систем.

Ця концепція має дві основні переваги:

1. Дозволяє вибрати методи і інтегрувати їх, спираючись на основні особливості об'єкта, що моделюється;
2. Служить базою для управління складними проектами, оскільки завдяки структурним елементам містить вбудовані моделі процедур для розробки інтегрованих інформаційних систем.

Моє дослідження побудовано на основі методології ARIS.

Висновки. Моделювання бізнес процесів є одним з методів поліпшення якості та ефективності роботи організації. В основі цього методу лежить опис процесу через різні елементи (дії, дані, події, матеріали та ін.) властиві процесу. Як правило, моделювання бізнес процесів описує логічний взаємозв'язок всіх

елементів процесу від його початку до завершення в рамках організації. У більш складних ситуаціях моделювання може включати в себе зовнішні по відношенню до організації процеси або системи.

Моделювання бізнес процесів дозволяє зрозуміти роботу і провести аналіз організації. Це досягається за рахунок того, що моделі можуть бути складені з різних аспектів і рівнів управління. У великих організаціях моделювання бізнес процесів виконується більш детально і багатогранніше, ніж в малих, що пов'язано з великою кількістю крос-функціональних зв'язків.

Література

1. <https://www.kpms.ru/Automatization/BPM.htm>
2. https://en.wikipedia.org/wiki/Business_process_modeling
3. <https://rzbpm.ru/knowledge/osnovy-biznes-processov-tezisy-vebinara.html>
4. Моделирование бизнес – процесса оптимизации деятельности сметного отдела в строительной отрасли Р.И. Хамидуллин, Л.Б. Сенкевич г. Тюмень УДК 001.57 <https://openbooks.itmo.ru/ru/file/4516/4516.pdf>

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ковіта В.С., студент 2 курсу факультету економіки і підприємництва
Чернега І.І., к.е.н., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Уманський національний університет садівництва

Функціонування будь-якої соціально-економічної системи передбачає наявність механізму управління. Для існування та господарювання інтеграційного утворення, країни, регіону чи організації, необхідне збереження параметрів системи, що саме і здійснюється завдяки управлінню. Тому при посиленні конкуренції у сучасному суспільстві важливого значення набуває проблематика пошуку ефективної моделі механізму управління соціально-економічними системами.

Питання розробки ефективного механізму управління соціально-економічними системами набуло значного поширення у працях вітчизняних та зарубіжних науковців і фактично є складовою більшості наукових досліджень в економіці. Даному питанню присвятили свої праці В.І. Власов, В.М. Гончаров, М.В. Зубець, Н.В. Касянова, В.С. Куприянов, М.В. Макаренко, В.Ю. Припотень, М.С. Рябуха, П.Т. Саблук, Д.В. Солоха, О.А. Фесина. Але складність дослідження цього напряму полягає у наявності факторів: масштабності та багатоаспектності соціально-економічного життя суспільства; різниці середовищ соціально-економічних систем; відмінності у виробничих, законодавчих, територіальних, ринкових, галузевих факторах впливу.

Для того, щоб діяльність підприємства була ефективною, сьогодні потрібні не просто старанні, а відповідальні та ініціативні працівники,